

Effen oranje buik? Niet altijd Alpenwatersalamander

De herkenning van kamsalamanders levert doorgaans geen problemen op. Volwassen dieren zijn groot (>12 cm lengte), in een ver verleden was hun naam dan ook Grote Watersalamander. Erg herkenbaar is de knal oranje of gele buik met zwarte vlekken. Aan het vlekkenpatroon kunnen individuen worden herkend omdat het basispatroon niet echt verandert. Maar is dat altijd zo?

Nee. Tijdens één van mijn eerste veldbezoeken bij de RAVON Werkgroep Monitoring bezochten Ingo Janssen en ik een groepje vrijwilligers in de regio Zundert. Een perfect gebied om nader kennis te maken met watersalamanders omdat alle vier de soorten er voorkomen. Maar het werd een enigszins verwarrende ervaring. De Alpenwatersalamanders en de mannelijke kleine watersalamanders en vinpootsalamanders zagen er uit zoals het in de gidsen afgebeeld staat. Maar we vingen ook een grote salamander met een effen knal oranje buik. 'Wauw, een kamsalamander!' riep Ingo. Wijselijk hield ik mijn mond omdat het uiterlijk niet aan de theorie voldeed die ik me had toegeëigend.

Met de vrijwilligers ontstond er een discussie en werd de argumentatie gedeeld. Naast de grootte en zwarte kleur had de salamander witte spikkeltjes op de flanken wat een kenmerk is voor kamsalamanders. Maar hoe zit dat dan met die oranje buik? Dat valt binnen de natuurlijke variatie van de soort en kan voorkomen. Dit was ver voor de tijd van digitale fotografie of met camera uitgeruste mobiele telefoons. De waarneming is dus nooit op foto vastgelegd. In de jaren die volgden hebben we er nog vaak over gesproken en er altijd op gelet, maar nooit meer een dergelijk ongevekt exemplaar waargenomen...

Tot in februari 2022, toen stond ik in mailcontact met Marcel Cox van de IVN Waterwerkgroep Laarbeek. Hij stuurde mij de volgende foto's ter determinatie. Onderling was er wat discussie over de juiste soortdeterminatie. Een uit de kluiten gewassen Alpenwatersalamander of een afwijkende kamsalamander? Vanwege de hierboven beschreven ervaring dacht ikzelf aan het laatste. Maar ik zat ernaast. De foto's aan deskundigen voorgelegd die unaniem de soort herkenden als Alpenwatersalamander. Ondanks de maat en donker uiterlijk zijn er subtiele verschillen zoals de kleur onderzijde staart en cloaca. Dan blijf ik persoonlijk wel benieuwd of er ooit een kamsalamander zonder buikvlekken is vastgelegd? Ik verneem het graag.

Edo Goverse

**Alpenwatersalamander, man en super grote vrouw in cuvet.
(Foto's: Marcel Cox)**

